

Sagen, naar den paa den Maade sættes i Gang, kan fremkomme mindre klar, mindre gjennemtænkt og gjennemarbejdet, end den vilde være fremkommen, dersom man ikke netop ved en saadan enkelt Begivenhed var bleven foranslediget til, tidligere end ellers, at bringe Sagen for. Jeg troer, at jeg tør sige dette netop med Hensyn til hvad der senere af den ærede Rigsdagsmand blev gjort gjældende, nemlig, at der kunde være Spørgsmaal om at tage under Overveielse ved den fremtidige Behandling af Finantsloven, hvorvidt der i Formen maatte være at foretage enkelte Forandringer, dels f. Ex. med Hensyn til at drage en Grændse mellem calculatoriske og ikke calculatoriske Summer, og dels med Hensyn til at opføre et saadant Beløb til usfordrte Udgifter. Slikt maatte dog først være gennemført, før det kunde benyttes til Udgangspunkt for en ny Ansvarlighedslov. Det vil være Mange i det ærede Thing. bekendt, at i fremmede Lande — og jeg vil f. Ex. holde mig til det Land, jeg før nævnte, nemlig Sverrig — er der i et stort Omfang blevet benyttet den Udvej at aabne Regjeringen en Credit, som den under visse Forudsætninger er berettiget til at bruge. Jeg troer nu rigtignok ikke, at den ærede Forslagsstiller vilde gaae saavidt, som de svenske Forsætningsforhold i den Henseende hjemle; men der ligger dog heri ligesom en Erkjendelse af, at det er nødvendigt, ved Siden af de Vaand, som paalægges Regjeringen ved Finantsloven, at indrømme den en vis Frihed til Pengendgifter under særegne Forhold, som ellers ikke er den hjemlet. Jeg troer overhovedet, at jeg tør sige, at, naar man vil gjenaemgaae den Maade, hvorpaa Spørgsmaalet om Overførelse behandles i andre Lande, saa vil man finde, at det paa mange Steder tages langt lettere, end jeg paa nogen Maade kan ansee for at være rigtigt, langt lettere, end det f. Ex. tages her, og at der i alt Fald neppe findes noget Land, hvor man har vedtaget saadanne udtrykkelige Bestemmelser som de, der her bringes i Forslag. Ganske bestemt tør jeg vel ikke sige det, thi jeg har kun undersøgt det med Hensyn til de vigtigere Lande, men der har man ikke ubetinget opstillet et saadant Ansvar som det, det nærværende Lovforslag gjør gjældende. Jeg

har, som sagt, vel ikke været istand til at følge det med den yderste Nøiagtighed i Detailforholdene, men jeg har dog undersøgt Forholdet temmelig nøie, og jeg skulde meget betvivle, at man skulde kunne finde det udtalt i nogen Ansvarlighedslov, at det var ubetinget sædende, at en Udgift havde fundet Sted, som ikke senere var bleven billiget af den ene Afdeling af den bevilligende Myndighed — eller, for at udtrykke mig endnu tydeligere, af den Afdeling af Repræsentationen, der svarer til Folkethinget, — saaledes, at den vedkommende Ministers privatrettlige Erstatnings- Ansvarlighed gjordes absolut og ubetinget gjældende med Hensyn til en saadan Sum; — jeg troer ikke, at en saadan Grundsætning paa nogen Maade kan holde Stik. De Forhandlinger om Ansvarlighedslove, som maaffee snarest ville være i nogle ærede Medlemmers Erindring, navnlig de Betænkninger, som i 1834 bleve afgivne i de franske Kamre, opstillede f. Ex. ikke noget Saadant, som her er foreslaaet.

Den ærede Rigsdagsmand, som havde Drødet for kort Tid siden, vilde vel herimod indvende, at, naar der forelaa et Contractsforhold mellem en Herre og en Tjener, da vilde han ikke betvivle, at Domstolene vilde rette sig efter denne Contract; jeg troer nu ikke, at denne Lignelse passer, og det af flere Grunde, men jeg skal dog holde mig til den. Hvor er Contracten mellem Rigsdagen og Regjeringen? Er Contracten Grundloven, hvad jeg dog nærmest maatte troe, eller skal Contracten være den nye Lov, vi nu forhandle? Dersom Contracten skal være den nye Lov, saa maatte det jo først bevises, at det var rigtigt at skrive den Contract. Skal det være Grundloven, saa spørger jeg, hvad hjemler da Grundloven? Dersom Grundloven hjemler de Sætninger, der her ere opstillede, hvortil da den nye Lov? Men dersom Grundloven ikke hjemler disse Sætninger, med hvilken Føie vil man da opstille disse nye Regler, med hvilken Ret vil man da begrænde det Rigsretten ved selve Grundloven hjemlede forfatningsmæssige Omraade? Jeg seer ikke, at der er Andet end disse to Alternativer, det er et klart Enten — Eller. Hjemler Grundloven disse Sætninger,